

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL DESCANS (NETEJA I GESTIÓ DE RESIDUS)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 12 d'agost de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura per les molèsties de soroll que generaven els serveis de neteja municipals durant les nits al barri del Born, concretament al carrer del Bonaire.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se la **Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 2 de setembre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 6 d'octubre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa que l'afectació del carrer del Bonaire es deu principalment a la seva proximitat al passeig del Born, zona concorreguda d'activitats de bars i amb una forta presència de persones al carrer, i indica quina és la programació horària dels serveis de neteja en aquest carrer.

CONSIDERACIONS

1. La problemàtica a la zona del Born

L'informe que la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica va facilitar a aquesta Sindicatura, elaborat per la Direcció de Serveis de Neteja i Gestió de Residus, exposa les incidències que es donen a la zona del Born per la concurrència de persones al carrer, sobretot durant les nits dels caps de setmana.

Segons indica el consistori, les activitats d'oci nocturn en aquesta zona comporten actes incívics, entre els quals hi ha orins i molta brutícia al carrer que cal netejar quan acaba l'activitat dels diferents locals de concurrència pública que hi ha a la zona.

En relació amb les molèsties que genera l'oci nocturn a la zona del Born, aquesta Sindicatura ja es va pronunciar el mes de juliol de 2023, en la resolució d'una altra queixa, en què es va **recomanar al consistori que reforçés les campanyes de conscienciació, tant als locals d'oci nocturn com a la ciutadania** (residents i visitants), per evitar els actes incívics i els excessos de soroll.

Recordem que **el soroll és el segon factor ambiental que més impacta en la salut de la població**, just darrere de la contaminació de l'aire i, segons l'informe de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) "Soroll ambiental i salut a la ciutat de Barcelona", es constata que el 57% de la població està exposada a nivells de soroll que queden per sobre del llindar que l'OMS considera negatiu per a la salut, i el 27% de la població ho està a nivells que queden molt per sobre d'aquest llindar.

L'informe de l'ASPB conclou que el soroll té efectes en la salut emocional i psicològica i pot produir trastorns del son i malalties cardiovasculars. De fet, es constata que 210.000 persones pateixen una molèstia intensa per soroll, més de 60.000 tenen trastorn del son i al voltant del 3% de les morts per malaltia cardiovascular són atribuïbles a aquesta causa.

Segons aquest informe, **la problemàtica principal es concentra al districte de Ciutat Vella** i en el mateix informe es fa referència a un estudi previ de l'any 2017, també de l'ASPB, sobre els efectes que té en la salut el soroll provinent de l'oci nocturn a Ciutat Vella. L'informe constata que les principals fonts de soroll que afecten la població són **el turisme, l'acumulació de locals d'oci, l'acumulació de persones a la via pública i el seu comportament, les brigades de neteja durant la matinada, els vehicles de càrrega i descàrrega i la música al carrer i a les places**.

Som conscients que els equips municipals no han estalviat esforços per tractar els problemes que genera la presència de persones concentrades al carrer durant les nits. Precisament, les actuacions de la Guàrdia Urbana de Barcelona són constants en aquesta zona del Born amb l'objectiu de minorar les molèsties que pateix el veïnat.

No obstant això, aquesta institució considera que la intervenció policial no és suficient per abordar aquest tipus de problemàtica. Cal treballar també la millora de la convivència i el civisme per tal de **preservar l'espai públic com a lloc on totes les persones puguin dur a terme, en llibertat, les seves activitats de lliure circulació, oci, trobada i esbarjo amb un respecte ple a la dignitat i als drets de les altres persones.**

Per assolir aquest objectiu, és indispensable impulsar campanyes de sensibilització que permetin fomentar un oci nocturn respectuós entre els seus membres i amb l'entorn. De fet, l'any 2021 l'Ajuntament de Barcelona va publicar el Pla de veïnatge per adaptar-se a les noves realitats del districte de Ciutat Vella. En aquest Pla es tenia la voluntat de millorar les condicions de vida del veïnat del districte i garantir l'equilibri entre la vida veïnal i els altres usos que es donen a l'espai públic.

Ara bé, a banda de les accions dutes a terme per mitigar els problemes que pateix Ciutat Vella com a conseqüència de l'oci nocturn, recollides en el que disposa l'article 11 de la "Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona", sobre el fet que l'Ajuntament ha de promoure mesures específiques contra els actes d'incivisme i altres actes que alterin la convivència ciutadana, **cal que el consistori també treballi per tal d'evitar les molèsties de soroll nocturn provocades per les tasques que duen a terme els serveis de neteja.**

2. El deure de garantir el dret al descans

El motiu principal d'aquesta queixa són les molèsties de soroll que inevitablement generen els serveis de neteja municipals quan fan determinades tasques durant l'horari nocturn per tal de mantenir l'espai públic en un bon estat d'higiene i netedat.

Concretament, hi ha tres serveis de neteja al carrer del Bonaire en torn de nit, però només entren en vehicle al carrer l'autobaldejadora (diàriament a les 5.00 hores) i la fregadora (a les 1.45 hores, però no diàriament). Ambdós serveis són indispensables per a la neteja de l'espai, segons el consistori. Així, no hi entra cap camió de recollida de residus, exceptuant el de suport a la recollida coordinada, que és elèctric i no fa soroll (passa diàriament entre les 00.30 hores i les 4.15 hores).

Per tal de minimitzar les molèsties provocades pel soroll dels serveis i millorar la situació al carrer del Bonaire, el consistori va informar aquesta Sindicatura que es demanaria als operaris i operàries que no cridessin ni fessin sorolls innecessaris durant el servei de neteja i que es faria la conversió definitiva de la totalitat dels vehicles a elèctrics, ja que són molt menys sorollosos.

Però, tot i aquestes mesures, no es pot garantir que no es produeixin molèsties que impedeixin el descans nocturn del veïnat. En aquest cas, la interessada es referia

sobretot al soroll que es produïa cada dia cap a les cinc de la matinada, que és quan passa l'autobaldejadora, un servei indispensable segons els responsables municipals.

Tal com s'ha exposat en l'apartat anterior, no podem oblidar que **la manca de descans impacta directament en la salut de les persones.**

En aquest sentit, la Constitució espanyola reconeix el dret a la protecció de la salut i estableix que correspon als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives. L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que totes les persones tenen dret a la protecció davant de les diverses formes de contaminació, entre les quals trobem la contaminació acústica.

A més de la protecció constitucional contra la contaminació acústica (article 43 sobre la protecció de la salut i article 45 sobre la protecció del medi ambient), també troba el seu suport en alguns drets fonamentals reconeguts per la Constitució, entre els quals hi ha el dret a la intimitat personal i familiar, inclòs en l'article 18.1.

Així mateix, el Conveni europeu per a la salvaguarda dels drets humans i les llibertats fonamentals disposa que tota persona té el dret al respecte de la seva vida privada i familiar i del seu domicili (article 8). I la "Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona" estableix que totes les persones tenen dret que es respecti la seva vida privada, personal i familiar (article 13) i a gaudir de la tranquil·litat a la ciutat (article 31).

En conseqüència, des d'aquesta Sindicatura considerem que, tot i l'evidència que els serveis de neteja són necessaris en aquest carrer i en altres carrers de l'entorn, no és imprescindible que s'hagin de dur a terme durant l'horari nocturn, especialment a les cinc de la matinada.

Per aquest motiu, **recomanem que es valori la conveniència d'avançar l'horari d'aquelles tasques que es fan quan tanquen els locals d'oci nocturn**, ja que res no impedeix que es puguin dur a terme mentre hi hagi persones al carrer. També recomanem **que es canviï l'horari de pas de l'autobaldejadora**, que és la tasca que genera més molèsties, **per tal que el veïnat pugui tenir un mínim d'hores seguides de descans nocturn i garantir així una bona qualitat de vida a la ciutat.**

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació municipal no ha estat suficientment eficaç** per garantir el dret al descans de la ciutadania.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a la Direcció dels Serveis de Neteja i Gestió de Residus** que estudiï la possibilitat de modificar l'horari dels serveis de neteja més sorollosos que es duen a terme en horari nocturn al carrer del Bonaire.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.